

Облік і оподаткування

УДК: 657.6:338.124.4(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14899364>

**Практичні прийоми застосування організаційно-інформаційної
моделі аналізу операційної діяльності підприємства**

Гладій Ірина Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-
економічного університету, м. Вінниця, Україна,

<https://orcid.org/0000-0001-9845-9706>

Крупельницька Ірина Геннадіївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-
економічного університету, м. Вінниця, Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-9102-1928>

Прийнято: 04.02.2025 | Опубліковано: 16.02.2025

***Анотація.** Важливу роль у підвищенні ефективності виробництва відіграє економічний аналіз операційної діяльності підприємства, який вивчає економіку підприємства і визначає резерви виробництва, способи максимально ефективного використання ресурсів. Операційна діяльність компанії не тільки пов'язана з організацією виробництва, забезпеченням її необхідними ресурсами, але і постійним контролем поточної діяльності компанії, можливістю вносити корективи в управлінські рішення з метою досягнення запланованих*

результатів. Пропонуємо розглянути практичний підхід в розробці методики комплексної оцінки операційної діяльності. В частині виробництва продукції є потреба в практичному застосуванні методик економічного аналізу господарської діяльності, а саме для тестування системи внутрішнього контролю, швидкого корегування процесу виробництва, сировинної бази, кінцевого виду готової продукції, формування (розрахунку) виробничої собівартості, відповідного розрахунку з оплати праці робітників та інше. Метою нашого дослідження сформувати організаційно-інформаційну модель аналізу операційної діяльності підприємства, запропонувати доступну певну методику, яку буде зручно реалізувати на практиці будь-якому підприємству. В статті визначено особливості використання капіталу в операційній діяльності, що є важливим інформаційним матеріалом для аналізу і розглянуто завдання, що вирішуються при аналізі операційної діяльності, дано характеристику основним аспектам дослідження і визначено етапи процесу моделювання організаційно-інформаційної моделі аналізу операційної діяльності. Організаційно-інформаційна модель - це певний набір елементів і прийомів, без яких неможливо провести аналіз, описані елементи, в цілому, науково і теоретично визначені. Аналіз операційної діяльності передбачає виконання трьох основних етапів. Перший етап - це організаційний етап, він полягає у визначенні мети, завдань, об'єктів і тем аналізу, інформаційної бази, методологічних методів. Другий етап практичний, він полягає в реалізації аналітичних процедур, а саме: горизонтальний і вертикальний аналіз статей балансу, факторний аналіз, виявлення слабких місць і резервів для поліпшення результатів операційної діяльності. Третій етап - заключний етап, він полягає в узагальненні результатів аналізу і формування висновків і пропозицій щодо поліпшення операційної діяльності компанії. Стаття має прикладний характер і спрямована на поширення практичного застосування методики економічного аналізу операційної діяльності для вияву потенційних проблем в управлінні та

обліку і прийняття обґрунтованих ефективних рішень, щодо усунення виявлених проблем.

Ключові слова: операційна діяльність, економічний аналіз, факторний аналіз, прикладна методика аналізу

**Practical methods of applying the organizational and information model
of the analysis of the operational activities of the enterprise**

Iryna Glady

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation Vinnytsia Trade and Economic Institute of the State University of Trade and Economics, Vinnytsia, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-9845-9706>

Iryna Krupelnytska

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation Vinnytsia Trade and Economic Institute of the State University of Trade and Economics, Vinnytsia, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-9102-1928>

Abstract. *An important role in increasing production efficiency is played by the economic analysis of the operational activities of the enterprise, which studies the economy of the enterprise and determines production reserves, ways of using resources as efficiently as possible. The operational activities of the company are not only related to the organization of production, providing it with the necessary resources, but also to constant control of the current activities of the company, the ability to make adjustments to management decisions in order to achieve the planned results. We propose to consider a practical approach to developing a methodology for*

comprehensive assessment of operational activities. In terms of production, there is a need for practical application of methods of economic analysis of economic activities, namely for testing the internal control system, rapid adjustment of the production process, raw material base, final type of finished product, formation (calculation) of production cost, corresponding calculation of workers' wages, etc. The purpose of our study is to form an organizational and information model of the analysis of the operational activities of the enterprise, to offer an accessible and specific methodology that will be convenient to implement in practice for any enterprise. The article identifies the features of the use of capital in operating activities, which is an important information material for analysis, and considers the tasks that are solved when analyzing operating activities, characterizes the main aspects of the study, and identifies the stages of the process of modeling the organizational and information model of operating activities analysis. An organizational and information model is a certain set of elements and techniques without which it is impossible to conduct an analysis, the described elements are, in general, scientifically and theoretically defined. Analysis of operational activities involves the implementation of three main stages. The first stage is an organizational stage, it consists in determining the goal, objectives, objects and topics of analysis, information base, methodological methods. The second stage is practical, it consists in implementing analytical procedures, namely: horizontal and vertical analysis of balance sheet items, factor analysis, identification of weaknesses and reserves to improve the results of operational activities. The third stage is the final stage, it consists in summarizing the results of the analysis and forming conclusions and proposals for improving the company's operational activities. The article is of an applied nature and is aimed at spreading the practical application of the methodology of economic analysis of operational activities to identify potential problems in management and accounting and making reasonable effective decisions to eliminate the identified problems.

Keywords: *operational activities, economic analysis, factor analysis, applied analysis methodology*

Постановка проблеми. Кожен бізнес заснований і працює для задоволення потреб споживачів. Засоби для задоволення потреб, тобто товари народного споживання, створюються в процесі виробництва та надання послуг. Термін «виробництво» зазвичай відноситься до видобутку, переробки сировини, переробки матеріалів і виготовлення товарів чи продукції. Створення матеріальних продуктів (товарів) зазвичай називають «виробничою діяльністю» або використовується більш широкий термін «операційна діяльність» (від англ. «operation» - дія, операція, робота) - це будь-яка продуктивна діяльність, пов'язана зі створенням товарів або послуг.

Згідно з правилами бухгалтерського обліку та фінансів «оперативна» діяльність підприємства є основний вид діяльності, пов'язаний з виробництвом та реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) яка забезпечує підприємство основною частиною прибутку, яка є метою створення підприємства, а також включає інші види діяльності, які не підпадають під категорію інвестиційної або фінансової діяльності. [9, стор. 84]

Важливу роль у підвищенні ефективності виробництва відіграє економічний аналіз операційної діяльності підприємства, який вивчає економіку підприємства і визначає резерви виробництва, способи максимально ефективного використання ресурсів. Операційна діяльність компанії не тільки пов'язана з організацією виробництва, забезпеченням її необхідними ресурсами, але і постійним контролем поточної діяльності компанії, можливістю вносити корективи в управлінські рішення з метою досягнення запланованих результатів.

Економічні та фінансові перспективи розвитку компанії, а також об'єктивні макроекономічні та мікроекономічні фактори багато в чому обумовлені суб'єктивним фактором, а саме фінансовою політикою, що проводиться керівництвом. Розробка стратегії і тактики економічного розвитку підприємства неможлива без аналізу його операційної діяльності, порівняння економічних показників, вивчення динаміки змін цих показників в тому чи іншому напрямку.

Одним з інструментів дослідження ринку і підтримки конкурентоспроможності є аналіз операційної діяльності компанії. Аналіз, який дозволяє виявити глибокі зв'язки і взаємодії між окремими параметрами компанії, вчасно розпізнати тенденції розвитку процесів і залучити кращі, ефективніші рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз діяльності підприємства, його фінансових результатів, показників фінансової звітності активно досліджується провідними вченими, економістами, науково-педагогічними спеціалістами. Популярні наукові праці, публікації, підручники таких вітчизняних і зарубіжних вчених, як І.В. Сіменко, Т.Д. Косової [1], М. О. Данилюк, І. М. Метошоп, Л. С. Войтків, Т. М. Паневник, Ю. В. Буй [2], О.В.Єгорова, Л.О. Дорогань-Писаренко, Ю.М. Тютюнник [3], Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк [4], К.Ф. Ковальчук [5], Т.Д. Косова [6], А.В. Кулик [7], В.М. Микитюка [8], Г.В. Даценко [9], О.М. Кудирко [10] та інші містять дослідження комплексного аналізу спрямованого на оцінку сучасного стану та пошуку нових можливостей.

Вивчення наукових джерел показує, що теоретичні та практичні проблеми аналізу операційної діяльності підприємств детально розглядаються в багатьох наукових працях вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів.

Зокрема, І. О. Бланк виділяє ряд важливих для аналізу характеристик операційної діяльності: мета і вид діяльності, залежність від життєвого циклу компанії, потреба в заздалегідь інвестованому капіталі і значних обсягах ресурсів, орієнтація на товарний ринок, наявність операційного ризику [11, с.104-105].

Незважаючи на значні наукові досягнення у формуванні теоретичних, методологічних та організаційних засад аналізу економічної діяльності, ця тема потребує постійного та неупередженого дослідження і вдосконалення. І саме в напрямку операційної діяльності, тому що в сучасних умовах вкрай важливо мати гнучке виробництво, що дає можливість швидко пристосуватись до нових

потреб споживача чи нових умов ведення бізнесу. Аналіз операційної діяльності саме дає можливість оцінити ефективність внутрішнього контролю і виявити потенційні загрози бізнесу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Пропонуємо розглянути практичний підхід в розробці методики комплексної оцінки операційної діяльності. В частині виробництва продукції є потреба в практичному застосуванні методик економічного аналізу господарської діяльності, а саме для тестування системи внутрішнього контролю, швидкого корегування процесу виробництва, сировинної бази, кінцевого виду готової продукції, формування (розрахунку) виробничої собівартості, відповідного розрахунку з оплати праці робітників та інше.

Формулювання цілей статті (постановка завдань). Метою нашого дослідження сформулювати організаційно-інформаційну модель аналізу операційної діяльності підприємства, запропонувати доступну певну методику, яку буде зручно реалізувати на практиці будь-якому підприємству.

Аналіз буде використаний для виявлення кількісних і якісних характеристик змін і відхилень від планових показників, які виникають на підприємстві, уточнення їх причин, виявлення резервів і розробки профілактичних заходів, усунення виявлених негативних тенденцій на майбутнє.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів», операційна діяльність є основним видом діяльності суб'єкта господарювання, який приносить дохід, а також інші види діяльності, які не є інвестиціями або фінансовою діяльністю [12].

Вид операційної діяльності підприємства визначається насамперед характеристиками сектора економіки, до якого він належить. Основою операційної діяльності більшості компаній є виробнича та торговельна діяльність, яка доповнюється їх інвестиційною та фінансовою діяльністю.

Операційна діяльність компанії характеризується умовами, які визначають особливості використання капіталу і є важливим інформаційним матеріалом для аналізу:

1. Це основна складова всієї господарської діяльності, на якій побудована мета діяльності компанії. Основний обсяг активів, основна кількість персоналу компанії обслуговують цю діяльність. Відповідно, капітал, який використовується для операційної діяльності в нормальних умовах роботи підприємства, займає найбільшу частку від загального залученого капіталу.

2. Операційна діяльність є пріоритетною щодо інвестиційної, фінансової та іншої діяльності компанії. Тому розвиток інших видів діяльності не повинен конфліктувати з розвитком оперативної діяльності, а лише підтримувати їх. Відповідно, завдання підвищення ефективності використання капіталу у всіх інших видах діяльності компанії не повинно вирішуватися за рахунок зниження цієї ефективності в операційному процесі.

3. Інтенсивність розвитку операційної діяльності є найважливішим параметром, що характеризує прогресивний економічний розвиток підприємства на певних етапах його життєвого циклу. Відповідно, можливості ефективного використання капіталу в операційному процесі на різних етапах життєвого циклу компанії визначають не тільки стратегію використання капіталу, але і цілі, а також можливості реалізації загальної економічної стратегії компанії.

4. Господарські операції, які є частиною операційної діяльності компанії, є найбільш регулярними.

Це визначає високу інтенсивність формування та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з використанням капіталу в операційному процесі компанії. Крім того, регулярність господарських операцій створює основу для регулярного формування ефекту використання капіталу в даному виді діяльності підприємства у вигляді обсягу реалізованої продукції, доходу, прибутку тощо.

5. Операційна діяльність компанії в основному зосереджена на ринку сировини, в той час як формування необхідного капіталу відбувається в першу

чергу на фінансовому ринку. Таким чином, операційна діяльність пов'язана з різними видами і сегментами ринку сировини, що визначається характеристиками використовуваної сировини, видом готової продукції.

Відповідно, умови формування кінцевого результату від використання капіталу в операційній діяльності компанії багато в чому залежать від стану відповідних видів і сегментів товарного ринку. При цьому одна з найважливіших складових формування цього ефекту - вартість капіталу, втягнутого в операційний процес - істотно залежить від стану фінансового ринку.

6. Виконання операційної діяльності пов'язане з вже вкладеним капіталом. Капітал, вкладений у цю діяльність, є операційним активом компанії. Склад цих активів, їх баланс, потенційна продуктивність, швидкість обігу та інші характеристики багато в чому залежать від здатності підприємства генерувати форми ефективного використання капіталу, особливо операційного прибутку. Тому одним з найважливіших факторів забезпечення високої ефективності використання капіталу в операційному бізнесі компанії є ефективне управління її операційними активами.

7. У процесі операційної діяльності споживається значна кількість живої праці, на відміну від інвестицій і фінансової діяльності, де вартість цієї праці незначна. Це створює широкі можливості для використання взаємозамінності таких виробничих факторів, як капітал і робоча сила в операційному процесі компанії.

Сфера завдань, що вирішуються при аналізі операційної діяльності окреслені такі аспекти дослідження:

- аналіз динаміки обсягів виробництва та реалізації продукції;
- аналіз виконання плану виробництва і реалізації продукції та проведення факторного аналізу з визначенням основних факторів, що впливають на відхилення;
- аналіз якості продукції;
- аналіз повноти і ритму виробництва і дистрибуції;
- аналіз виконання плану по асортименту і структурі виробництва;

- аналіз браку;
- визначення запасів для збільшення видобутку і товарообігу [1,13,14,15].

Аналіз операційної діяльності займає важливе місце в системі управлінського аналізу, забезпечуючи інформаційно-аналітичне забезпечення збалансованих стратегічних управлінських рішень, спрямованих на зміцнення конкурентоспроможності компанії, а від її результатів залежить виявлення резервів для підвищення ефективності її діяльності.

Доцільно представити аналітичний процес оцінки операційної діяльності у вигляді певної послідовності процедур, які є змістовно-однорідними, тобто виявити фази аналізу, що дозволяють систематизувати і оптимізувати методологію, зменшити складність аналітичних процедур і підвищити отриманий ефект. Реалізація концептуальної основи аналізу операційної діяльності базується на моделюванні окремих елементів їх забезпечення як важливої частини інформаційної системи управління основними видами діяльності підприємства.

Цілком логічно виділити наступні етапи процесу моделювання:

1. Організаційний: Цей етап включає наступні напрямки роботи:

- визначення мети моделювання;
- вибір об'єкта моделювання;
- визначення елементів моделі та їх взаємозв'язків, які потребують дослідження;
- вибираємо метод моделювання.

2. Практичний: він складається з процесу побудови моделі та вивчення її складових елементів у відносинах.

3. Ефективний: Цей етап спрямований на практичне застосування отриманих теоретичних результатів.

Організаційно-інформаційну модель аналізу операційної діяльності можна визначити як короткий опис аналітичного процесу щодо суб'єктів і об'єктів

дослідження, цілей і завдань, системи показників, що визначають параметри об'єктів, інформаційного забезпечення.

Розробка організаційно-інформаційної моделі - це спосіб формалізації аналізу операційної діяльності. Аналіз економічної діяльності неможливий без визначення суб'єктів дослідження, які впливають на фінансові результати діяльності підприємства [16, с.127].

Слід зазначити, що як користувачі фінансової звітності компанії, так і зацікавлені особи. Оцінка діяльності компаній має різні цілі, завдання та аналітичні цілі.

Наявність об'єктивної вихідної інформації, її швидкий збір і обробка, правильне виконання відповідних аналітичних розрахунків допомагає, виявити причини негативних явищ і розробити заходи щодо оптимального значення витрат і зростання відповідних доходів від операційної діяльності.

Інформаційне забезпечення фінансово-господарської діяльності має складну структуру і визначається декількома факторами, а саме: рівнем управління, призначенням інформації, складом користувачів на рівні компанії, Основою інформаційного забезпечення діяльності є дані бухгалтерського обліку [16, с.127].

Організаційно-інформаційна модель - це певний набір елементів і прийомів, без яких неможливо провести аналіз, вони в цілому науково і теоретично визначені.

Для аналізу операційної діяльності компанії використовується ряд взаємопов'язаних аналітичних процедур. Аналіз операційної діяльності передбачає виконання трьох основних етапів. Перший етап - це організаційний етап, він полягає у визначенні мети, завдань, об'єктів і тем аналізу, інформаційної бази, методологічних методів. Другий етап практичний, він полягає в реалізації аналітичних процедур, а саме: горизонтальний і вертикальний аналіз статей балансу, факторний аналіз, виявлення слабких місць і резервів для поліпшення результатів операційної діяльності. Третій етап - заключний етап, він полягає в

узагальненні результатів аналізу і формування висновків і пропозицій щодо поліпшення операційної діяльності компанії.

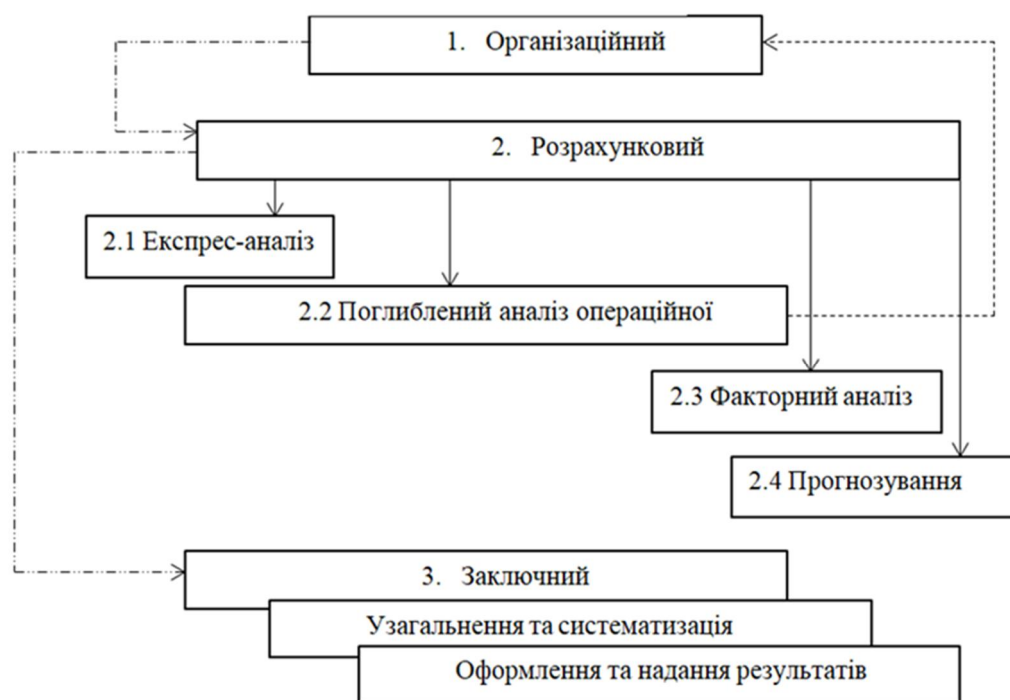

Рисунок 1. Послідовність етапів аналізу операційної діяльності

Загальний аналіз операційної діяльності підприємства базується на застосуванні методологічних методів вертикального та горизонтального аналізу та спрямований на аналіз динаміки активів, власного капіталу та зобов'язань щодо абсолютної вартості, оцінку складу та структури.

Загальний аналіз операційної діяльності включає наступні етапи:

1. Класифікація активів, власного капіталу та зобов'язань.
2. Оцінка структури активів та джерел їх формування.
3. Оцінка динаміки активів, власного капіталу та пасивів.
4. Висновки та розробка заходів щодо вдосконалення діяльності компанії.

Важливим етапом аналізу операційної діяльності є оцінка динаміки, складу та структури економічних елементів. Економічні елементи витрат визначаються як сукупність однорідних за економічним змістом видів витрат на виробництво продукції (виконання праці, надання послуг).

Групування витрат за економічними елементами здійснюється для визначення загальної вартості використовуваних матеріалів, трудових та інших виробничих ресурсів. Витрати на операційну діяльність компанії згруповані за такими економічними елементами: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальний дохід; амортизація; інші операційні витрати.

З метою аналізу операційної діяльності компанії доцільно проаналізувати основні фінансово-економічні показники, що характеризують фінансове становище компанії, її платоспроможність, ліквідність, рентабельність.

Співвідношення забезпеченості обігових коштів власними оборотними коштами характеризує обсяг ресурсів, передбачених для проведення незалежної фінансової політики.

Кожен ефективний показник залежить від численних і різних факторів. Тому важливою методологічною основою економічного аналізу є дослідження та вимірювання впливу факторів на величину економічних показників. Виявити вплив факторів на значення ефективного показника можна за допомогою методів факторного аналізу.

Факторний аналіз - методологія комплексного та систематичного дослідження та вимірювання впливу факторів на величину показників ефективності.

Факторний аналіз використовується для комплексного аналізу економічної діяльності, пошуку та класифікації факторів, що впливають на економічні явища та процеси, з виявленням причинно-наслідкових зв'язків, які впливають на зміну окремих показників господарської діяльності.

Одним з найбільш поширених методів факторного аналізу є метод заміщення певного показника. Його суть полягає в послідовній заміні планового значення одного з показників на фактичне значення, тоді як інші модельні показники залишаються незмінними. Ступінь впливу фактора - це послідовне виведення з результату наступного розрахунку результату попереднього. Цей

метод може бути використаний для всіх типів моделей (адитивні, множинні, мультиплікативні, змішані моделі).

У нашому випадку слід використовувати адитивну модель. Вона може бути використана, коли ефективний показник представляє алгебраїчну суму (різницю) декількох факторів, які викликають його зміну.

Для прикладу візьмемо показники стандартної нової компанії роздрібною торгівлі пального для реактивних двигунів. Ми проведемо факторний аналіз обсягів реалізації товарів. Основною метою аналізу факторів обсягу продажів товарів є визначення напрямів зростання обсягу продажів, що є необхідною умовою зростання показників діяльності компанії.

Проаналізовано наявність та рух товарних запасів за допомогою балансу товарів:

$$З_{п+Н} = P + B + З_{к} \quad (1)$$

де ЗП, ЗК - запаси на початок і кінець кожного періоду аналізу;

Н - отримання товару;

Р - продаж товарів;

В - інша утилізація товарів.

Порівнюючи дані фактичного товарного балансу з запланованим або балансом попереднього періоду, можна кількісно оцінити вплив кожного фактора на обсяг продажів:

$$\Delta P = \Delta Z_{п} + \Delta H - \Delta B - \Delta Z_{к} \quad (2)$$

Ми проведемо факторний аналіз балансу товарів, порівняємо дані 2022 і 2023 років і визначимо вплив факторів.

Таблиця 1 Вихідні дані для проведення факторного аналізу товарного балансу підприємства ТОВ (грн.)

№ з/п	Вихідні дані	2022 р.	2023 р.
1	Залишок товарів на початок	0	362555,48

2	Надходження товарів	362555,48	329834910,46
3	Залишок товарів на кінець періоду	362555,48	23214582,45

Побудуємо адитивну факторну модель товарного балансу:

$$\Delta P = \Delta Z_{\Pi} + \Delta H - \Delta Z_K \quad (2.3)$$

1) Визначимо значення результативного показника у базовому та попередньому періоді:

$$P_1 = Z_{\Pi 1} + H_1 - Z_{K1} = 362555,48 + 329834910,46 - 23214582,45 = 306982883,49 \text{ (грн)}$$

$$P_0 = Z_{\Pi 0} + H_0 - Z_{K0} = 0 + 362555,48 - 362555,48 = 0 \text{ (грн)}$$

2) Визначимо умовні величини:

$$P' = Z_{\Pi 1} + H_0 - Z_{K0} = 362555,48 + 362555,48 - 362555,48 = 362555,48 \text{ (грн)}$$

$$P'' = Z_{\Pi 1} + H_1 - Z_{K0} = 362555,48 + 329834910,46 - 362555,48 = 329834910,46 \text{ (грн)}$$

3) Визначимо вплив факторів на зміну результативного показника:

$$\Delta P_{Z\Pi} = P' - P_0 = 362555,48 - 0 = 362555,48 \text{ (грн)}$$

$$\Delta P_H = P'' - P' = 329834910,46 - 362555,48 = 329472354,98 \text{ (грн)}$$

$$\Delta P_{ZK} = P_1 - P'' = 306982883,49 - 329834910,46 = -22852026,97 \text{ (грн)}$$

Перевірка:

$$\begin{aligned} \Delta P &= P_1 - P_0 = \Delta P_{Z\Pi} + \Delta P_H + \Delta P_{ZK} = 306982883,49 - 0 = \\ &= 362555,48 + 329472354,98 - 22852026,97 = 306982883,49 \text{ (грн)} \end{aligned}$$

Таким чином, ефективним показником є обсяг реалізованої продукції в 2023 році. було 306982883.49 грн і в 2022 році було 0 грн, оскільки підприємство тільки наприкінці року почало здійснювати свою основну діяльність, здійснивши лише закупівлю палива для реактивних двигунів за 362555,48 грн. Збільшення обсягу реалізованої продукції відбулося за рахунок таких факторів, як: залишок товару на початок і кінець місяця, і обсяг реалізації. За рахунок наявного запасу на початок періоду обсяг реалізованої продукції збільшився на 362555,48 грн, за рахунок збільшення виручки на 329472354.98 грн. обсяг реалізованої продукції збільшився на 329472354.98 грн., за рахунок збільшення балансу товарів на

кінець місяця на 22852026.97 грн., кількість реалізованої продукції зменшилася на 22852026.97 грн.

Отже, використовуючи факторний аналіз, можна провести комплексний аналіз економічної діяльності, здійснити пошук і класифікацію факторів, що впливають на економічні явища і процеси, а також виявити причинно-наслідкові зв'язки, які впливають на зміну певних показників господарської діяльності.

Висновки. Організаційно-інформаційну модель аналізу операційної діяльності можна визначити як короткий опис аналітичного процесу щодо суб'єктів і об'єктів дослідження, цілей і завдань, системи показників, визначення параметрів об'єктів, інформаційно-методичного забезпечення.

Для аналізу операційної діяльності компанії використовується ряд взаємопов'язаних аналітичних процедур. Аналіз операційної діяльності передбачає виконання трьох основних етапів.

Перший етап - це організаційний етап, він полягає у визначенні мети, завдань, об'єктів і тем аналізу, інформаційної бази, методологічних методів.

Другий етап практичний, він полягає в реалізації аналітичних процедур, а саме: горизонтальний і вертикальний аналіз статей балансу, факторний аналіз, виявлення слабких місць і резервів для поліпшення результатів операційної діяльності.

Третій етап - заключний етап, він полягає в узагальненні результатів аналізу і внесенні висновків і пропозицій щодо поліпшення операційної діяльності компанії.

За допомогою факторного аналізу можна провести комплексний аналіз операційної діяльності, пошук і класифікацію факторів, що впливають на економічні явища і процеси, з виявленням причинно-наслідкових зв'язків, які впливають на зміну конкретних показників господарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Аналіз підприємницької діяльності. Навчальний посібник / за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 384 с.
2. Економічний аналіз: навч. посіб. / М.О. Данилюк, І.М. Метешоп, Л. С. Войтків, Т. М. Паневник, Ю. В. Буй. Івано-Франківськ, 2018. 316 с.
3. Економічний аналіз: навч. посіб. / О.В.Єгорова, Л.О. Дорогань-Писаренко, Ю.М. Тютюнник. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
4. Аналіз господарської діяльності: підручник. / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
5. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій. Київ: ЦНПЛ, 2022. 328 с.
6. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу. Київ: ЦУЛ, 2019. 528 с.
7. Кулик А. В. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. Київ, ДП «Вид. дім Персонал», 2018. 452 с.
8. Микитюк В.М. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посібник / за ред. В.М. Микитюка. Житомир: Рута, 2018.440 с.
9. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб./ Г.В. Даценко, Н.В. Коцеруба, І.Г. Крупельницька, О.М. Кудирко. Вінниця. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т., 2021. 416 с.
10. Кудирко О.М., Крупельницька І.Г., Копчикова І.В. Організація обліку та основні методи аналізу товарних операцій фармацевтичного підприємства. *Evropský časopis ekonomy a managementu*. 2021. Svaz. 7. Vyd. 3. С. 31-37.
DOI: [10.46340/eujem.2021.7.3.5](https://doi.org/10.46340/eujem.2021.7.3.5)
11. Бланк І. О. Управління прибутком. Київ : Ніка-Центр, 2007. 768 с.
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів : Стандарт; IASB від 01.01.2012 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_019 (дата звернення: 26.01.2025)
13. Саричев Д. О. Управління ефективністю операційної діяльності підприємства

Стратегія економічного розвитку України. 2012. №30. С. 136–143.

14. Чорнобай Л. І., Дума О. І. Бізнес-процеси підприємства: загальна характеристика та економічна суть. *Вісник Національного університету Львівська політехніка. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку.* 2013. № 769. С. 125-131.

15. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М.Г. Чумаченко; Київ.Київський національний економічний ун-т. 2003. 555 с.

16. Лежненко Л. І. Організаційно-інформаційно модель аналізу фінансових результатів підприємства. *Вісник ОНУ імені І. Мечникова.* 2013. №4. С. 127–130.